

І. І. Вернигора  
**ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ ТА ІМУНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ  
ТОКСОПЛАЗМОЗУ В ОКРЕМИХ ГРУПАХ ВИСОКОГО РИЗИКУ**  
Медична академія післядипломної освіти, м. Харків

В останнє десятиліття опортуністичні інфекції набули характеру серйозної медико-соціальної проблеми внаслідок їх широкого розповсюдження і вкрай несприятливого впливу на рівень здоров'я населення. Поряд з цитомегаловірусною, хламідійною і герпетичною інфекціями, важливе місце в групі опортуністичних інфекцій займає токсоплазмоз, інтерес до проблеми якого пов'язаний з широким розповсюдженням інфекції серед населення і тими різноманітними, іноді важкими змінами в різних органах і системах, якими це захворювання супроводжується. Особливу важливість проблема токсоплазмозу складає у зв'язку з пандемією ВІЛ-інфекції на тлі широкого поширення і вкрай несприятливих наслідків цього паразитоза для здоров'я і життя ВІЛ-інфікованих осіб. У той же час всі ВІЛ-носії, які до моменту зараження ВІЛ були інфіковані *T. gondii*, вже становлять групу ризику, для якої рішення проблеми своєчасної діагностики та профілактики активних форм токсоплазмозної інвазії надзвичайно актуально.

**Мета дослідження:** дати епідеміологічну характеристику токсоплазмозу в Одеській області на основі комплексного аналізу поширеності даної інвазії серед населення Одеської області за 14 років (1999-2013 рр.).

**Результати та висновки.** Для оцінки поширеності опортуністичних інфекцій були використані результати досліджень за останні 14 років серед дорослого та дитячого населення Одеської області. Моделлю був обраний токсоплазмоз (як паразитарна інвазія). Основним методом епідеміологічного моніторингу був імуноферментний аналіз (ІФА). Для виявлення специфічних антитіл класів IgM, IgA і IgG, а також для встановлення (або виключення) первинної інфекції методом ІФА визначали низькоавідні «ранні» специфічні антитіла класу IgGv сироватці крові, звідність висловлювали згідно з доданою до тест-систем інструкцією як індекс авідності (ІА) у відсотковому відношенні.

Епідеміологічні дослідження поширеності в часі показали зростання серопозитивності до токсоплазм у 2 рази ( $p < 0,001$ ) порівняно з початковим періодом спостереження, і в даний час вона в цілому становить 31,6 0 %. У початковому періоді спостережень у жінок антитіла до *T.gondii* виявлялися в 1,4 рази частіше, ніж у чоловіків, а на останньому етапі – в 1,7 рази частіше ( $p < 0,01$ ). При цьому, якщо на першому етапі спостережень у жителів сільської місцевості серопозитивність була вище в 1,4 рази, ніж у місті, то тепер відзначається зростання показника в 2,5 рази ( $p < 0,001$ ) порівняно з міськими мешканцями. Серед донорів антитіла стали реєструватися в 1,8 рази частіше ( $p < 0,01$ ) в порівнянні з початковим етапом досліджень. При цільовій вибірці серопозитивні особи реєструвалися в 1,7-1,8 рази частіше ( $p < 0,01$ ), ніж при випадковій вибірці. Представляє особливий інтерес достовірне зростання серопозитивності серед дитячого населення – в 2,3 рази за останні 5 років (у порівнянні з початковим періодом), Це, на нашу думку, свідчить, з одного боку, про зростання поширеності токсоплазмозу в Одеській області, а з іншого боку, – про ефективність діагностичних заходів та настороженість лікарів по відношенню до токсоплазмозу. Серед дорослих, відібраних методом цільової вибірки, на наступних етапах спостереження також мало місце зростання показника серопозитивності: антитіла у них стали виявлятися в 1,8-2,3 рази частіше ( $p < 0,01$ ) порівняно з випадковою вибіркою залежно від вираженості імунодефіциту.

У групі дорослих пацієнтів з клінічними проявами IgM виявлялися в 7 %, серед вагітних без патології – в 5,2 %, а серед вагітних із загрозою переривання вони реєструвалися в 2,2 рази частіше ( $p < 0,001$ ) порівняно з вагітними без загрози переривання. Серед жінок з обтяженим акушерським анамнезом IgM-серопозитивних було також в 1,8 рази більше ( $p < 0,01$ ). Результати вивчення авідності показали, що у вагітних первинна інфекція мала місце в 4,2 % випадків; ознаки підгострої форми відзначені в 6,09 %. У всіх інших випадках за наявності високоавідних антитіл ситуацію розцінювали як давнє інфікування або хронічний токсоплазмоз.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції і пленуму Асоціації інфекціоністів Сумщини, м. Суми, 19-20 червня 2013 р. / Редкол.: М.Д. Чемич, Г.М. Дубинська, К.І. Бодня, Н.І. Ільїна, В.В. Захлебаєва. — Суми : СумДУ, 2013. — С. 21-23.